

Full diocesà

17 de desembre del 2017

p5 – Campanya nadalenca de Mans Unides

p7 – Els orígens catòlics del vot femení

Sigues-ne part!

Càritas posa en marxa una campanya dirigida a tota la ciutadania per reforçar la base social i augmentar el compromís de col·laboradors amb els projectes de lluita contra la desigualtat social. Càritas Diocesana inicia la campanya «Sigues part de la solució contra la pobresa. Fes-te de Càritas!», que, a les portes de Nadal, vol interpel·lar les persones sobre la necessitat de ser part activa en la lluita contra l'empoobriment que afecta el seu entorn més proper i on Càritas actua.

La campanya vol conscienciar la pròpia comunitat cristiana i la població en general sobre la necessitat d'impli-car-se en la lluita contra la desigualtat i cercar recursos econòmics i persones voluntàries per a participar en projectes i serveis. Es convida a fer-se voluntari en alguns dels projectes que actualment s'estan desenvolupant en el territori en camps com educació, la infància i l'adolescència, la gent gran o l'habitatge. També es convida a implicar-se en l'autogestió econòmica de Càritas fent-se soci de la institució o fent una aportació econòmica.

L'objectiu és treballar de forma activa en la construcció del bé comú treballant per empoderar la persona i denunciant les desigualtats socials i allò que les provoca. Per això es busquen actuacions d'assistència que ofereixen a les persones eines que generin autonomia.

«Germans, viviu sempre contents, no us canseu mai de pregar...»

Diümenge III d'Advent / Cicle B

Lectura del llibre d'Isaïes

L'Esperit del Senyor Déu reposa sobre meu, perquè el Senyor m'ha ungit, m'ha enviat a portar la bona nova als desvalguts, a curar els cors adolorits, a proclamar als captius la llibertat, i als presos el retorn de la llum, a proclamar l'any de gràcia del Senyor. Aclamo el Senyor ple de goig, la meua ànima celebra el meu Déu, que m'ha mudat amb vestits de victòria, m'ha cobert amb un mantell de felicitat, com el nuvi coronat amb una diadema, com la núvia que s'engalana amb joiells. El Senyor Déu farà germinar el benestar i la glòria davant de tots els pobles com la terra fa créixer la brotada o el jardí fa néixer la sembra.

(61, 1-2a. 10-11)

Salm responsorial

La meua ànima celebra el meu Déu.

(Lc 1, 46-48. 49-50. 53-54)

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Tessalònica

Germans, viviu sempre contents, no us canseu mai de pregar, doneu gràcies en tota ocasió. Això és el que Déu vol de vosaltres en Jesucrist. No sufoqueu l'Esperit, no desestimeu els dons de profecia, examineu-ho tot i quedeu-vos allò que trobeu bo, guardeu-vos de tota ombra de mal.

(5, 16-24)

Lectura de l'evangelí segons sant Joan

Déu envià un home que es deia Joan. Era un testimoni; vingué a donar testimoni de la Llum, perquè per ell tothom arribés a la fe. Ell mateix no era la Llum; venia només a donar-ne testimoni. Quan els jueus van enviar-li, des de Jerusalem, sacerdots i levites per interrogar-lo, el testimoni de Joan fou aquest. Li preguntaren: «Qui ets tu?» Ell, sense cap reserva, confessà clarament: «Jo no sóc el Messies.» Li preguntaren: «Qui ets, doncs? Elies?» Els diu: «No el sóc.» «Ets el Profeta que esperem?» Respongué: «No.» Li digueren: «Doncs, qui ets? Hem de donar una resposta als qui ens han enviat: què dius de tu mateix?» Digué: «Sóc una veu que crida en el desert: "Aplaneu el camí del Senyor", com diu el profeta Isaïes.» Alguns dels enviats, que eren fariseus, li preguntaren encara: «Per què bateges, doncs, si no

ets el Messies, ni Elies, ni el Profeta?» Joan els respongué: «Jo batejo només amb aigua, però, tot i que no el coneixeu, ja teniu entre vosaltres el qui ve després de mi; jo no sóc digne ni de deslligar-li la corretja del calçat.» Això va passar a Bet-Ània, a l'altra banda del Jordà, on Joan batejava. (1, 6-8. 19-28)

«El Senyor m'ha enviat a portar la bona nova als desvalguts, a curar els cors adolorits, a proclamar als captius la llibertat, i als presos el retorn de la llum, a proclamar l'any de gràcia del Senyor»

Cridats a ser testimonis

Jean Hakolimana, prev.

La figura de Joan Baptista acompanya aquest temps d'Advent com una pantalla sobre la qual es projecta la imatge de quelcom present però alhora invisible. Tot al seu voltant convergia a fer-ne una figura misteriosa i intrigant. Per una banda, el ministeri profètic extingit des de feia cinc segles, en temps de l'exili babilònic del 587, tornava a tenir de nou un representant viu. Per l'altra, l'esperança messiànica arribava al seu paroxisme després de segles de gestació. Per això, la convicció que Joan fóra el Messies era molt estesa i forta. Joan no va tenir fàcil desfer-se d'aquesta percepció popular que tothom donava per certa. Tot i això, Joan va resistir a la temptació de promocionar-se a si mateix. *Ell no era la llum, venia només a donar-ne testimoni.* No s'avergonyeix de ser tan sols una veu que crida en el desert.

Com Joan Baptista, ens ha tocat de viure uns temps socialment i eclesialment de grans canvis, entre incerteses, decepcions i grans expectatives. La societat i la comunitat cristiana viuen en expectativa d'un nou ordre, els contorns del qual ens escapen a tots. El gran repte no és solament d'encertar amb noves intuïcions i enfocaments, sinó de liderar aquest temps d'expectatives messiàniques limitant-nos al nostre paper de testimonis. És a dir, reconèixer la nostra missió de fer present una realitat que sobrepassa de lluny la suma dels nostres esforços, inspiracions i encerts. Més enllà dels nostres esforços, no perdem de vista que és el Senyor el qui *farà germinar el benestar i la glòria.* Mentre esperem l'acompliment de tot això, procurem fer visible Aquell que ja és present enmig nostre.

La imatge

Joan predicava col·lectivament als grups que l'anaven a trobar al desert; però també es valia del diàleg personal, de tu a tu, allí on els individus parlen i s'escolten i responen, allí on miren de posar en comú llurs vides.

Podem pensar en el diàleg interpersonal, com ara la direcció espiritual; o també en el treball en grup, com ara la revisió de vida. El diàleg, una eina pastoral!

Sant Joan Baptista predicant (1562). Veronese

Lit. hores: Setmana III

18 dilluns

—La Mare de Déu de l'Esperança
Jeremies 23,5-8 / Salm 71 /
Mateu 1,18-24

19 dimarts

—Sant Nemesi, màrtir (S.III)
—Sant Darius, màrtir
—Sant Adjutori, abat
Jutges 13,2-7.24-25a / Salm 70 /
Lluc 1,5-25

20 dimecres

—Sant Domènec de Silos, abat
(1000-1073)
Isaïes 7,10-14 / Salm 23 / Lluc 1,26-38

21 dijous

—Sant Pere Canisi, prevere i doctor
(1521-1597)
—Sant Demetri, màrtir (†306)
Càntic 2,8-14 / Salm 32 / Lluc 1,39-45

22 divendres

—Sant Flavià, màrtir (†362)
—Santa Francesca Xavier Cabrini,
verge (1850-1917)
1 Samuel 1,24-28 / Salm 1 Samuel
2.1.4-5.6-7 / Lluc 1,46-56

23 dissabte

—Sant Joan de Kety, prevere
(1390-1473)
—Sant Llibert, papa (†366)
Malaquies 3,1-4.23-24 / Salm 24 /
Lluc 1,57-66

24 diumenge IV d'Advent / Cicle B

—Sant Delfí, bisbe (†404)
—Santa Adela, religiosa (†c.730)
2 Samuel 7,1-5.8b-12.14a.16 / Salm
88 / Romans 16.25-27 / Lluc 1,26-38

«Episcopus» posa en valor el llegat de 1.500 anys d'història de la diòcesi

Raquel Parici i Pujol

Els dies 29 i 30 de novembre i 1 de desembre va tenir lloc a Vic el Congrés Internacional Episcopus amb el títol «El bisbat de Vic i l'Església a Catalunya en el context europeu», patrocinat pel Pontifici Consell de la Cultura, i coordinat pel bisbat de Vic, la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya i l'Institut Superior de Ciències Religioses de Vic.

«Episcopus» vol ser un diàleg amb la societat. Vol posar en valor el llegat de més de 1.500 anys d'història per posar-lo al servei de la població. Per això, a l'hora de rellegir el passat per a viure el present encarant el futur amb esperança, s'han volgut tenir present les principals institucions acadèmiques de la nostra diòcesi. El diàleg, sincer i profund, ha comptat amb professors prestigiosos i de llarga trajectòria i amb joves talents que destaquen per recerques innovadores. Us en fem tan sols un petit tast.

Les tres jornades del congrés es van repartir en cinc escenaris: la Sala de Sínodes del Palau Episcopal, el Seminari, el Museu Episcopal de Vic, la universitat UVIC-UCC i una ruta pels carrers del centre històric de la ciutat. «Episcopus» repassà els 1.500 anys d'història del bisbat de Vic i ho féu des de quatre àmbits: societat i política, art i patrimoni, pensament i educació i llengua i literatura. Aquesta visió transversal ha evidenciat que l'Església és una finestra per a veure tota la societat i, com ha observat el bisbe Romà, no es pot entendre la globalitat de l'Església si es desvincula de la fe.

En el parlament inaugural l'historiador Mn. Antoni Pladevall explicà que el bisbat central de Catalunya històricament tenia límits amb tots els altres bisbats excepte amb els dos dels extrems, Tortosa i Elna. Pladevall també emfatitzà que el primer bisbe del qual es coneix el nom fou Cinidi en l'any

516, però que aquest no va ser-ne pas el primer, perquè en una carta de Concenci a Agustí d'Hipona (sant Agustí) d'entre el 410 i el 430 ja es parla d'un bisbe de Vic, però no se'n coneix el nom. Paul Freedman, de la Universitat de Yale, en la seva conferència «El bisbat de Vic, de Berenguer Seniofred de Lluçà a sant Bernat Calbó (1076-1243)», narrà la importància del bisbat de Vic per ser terra de frontera: la zona àrab era a prop i això li donava més iniciativa i llibertat d'acció.

El dimecres a la tarda va ser el torn de la ponència «Quatre-cents anys de recerca històrica a l'entorn dels bisbes de Vic», de Ramon Ordeig, el qual numerà els bisbes de Vic, una recerca que ha fet a través dels episcopologis i martologis que es conserven a l'Arxiu Capitular de Vic. Les diferents comunicacions del bloc «societat i política» discerniren com els canvis socials van afectar el bisbat de Vic. Des de la im-

portància de la figura de Guillem de Tavertet en el segle XII –a càrrec de Mn. Josep M. Masnou– fins al paper dels capellans en les colònies industrials dels segles XIX-XX –explicat per Pere Colomer–. Menció especial tingueren el bisbe Torras i Bages i el bisbe Perelló. El bisbat de Torras i Bages (1899-1916), home d'una gran intel·ligència, va preparar el bisbat de Vic per a poder fer front als temps que havien de venir, com els temps hostils de la República –així ho va defensar Xavier Tornafoch–. En 1927 arriba a Vic el bisbe Perelló, que en 1930 va impulsar l'Acció Catòlica per recristianitzar –en paraules d'Oriol Casellas– la societat.

La segona jornada fou dedicada al bloc «art i patrimoni». Intentar comprimir 1.500 anys de patrimoni religiós del bisbat de Vic, però que també ho és cultural i important per a la nostra història en una sola ponència, fou el difícil paper que tingueren Marc Sureda (conservador del MEV) i Dani Font. El conjunt monumental d'Aiguafreda de Dalt, l'església de Sant Pere de Roda (jaciment de l'Esquerda), els manuscrits hagiogràfics de la

diòcesi en l'Edat Mitjana, el retaule del Roser de Moià o les tècniques de la pintura romànica estudiades per mossèn Gudiol foren altres de les xerrades d'aquest bloc. Els inscrits en el congrés també pogueren gaudir d'un recorregut per diferents carrers del nucli antic de Vic, on les historiadores Imma Ollich, Montserrat de Rocafiguera i Irene Llop anaren desgranant el paisatge romà, jueu i cristià.

Mons. Carlos Alberto Moreira Azevedo, del Pontifici Consell per a la Cultura, dissertà sobre «La fe com a valor cultural» (en un pròxim Full hi haurà més detalls d'aquesta conferència). La darrera jornada amb el bloc «llengua i literatura» discorregué sobre temes tan amplis com «Pensament i educació al bisbat de Vic», d'Ignasi Roviró, «Oliba, un bisbe canonitzador mai canonitzat», de Joan Arimany, «Els nous ordes femenins en el segle XIX al bisbat de Vic», de Carme Sanmartí, «La devoció a la Mare de Déu en l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya», de Carme Rubio, o «L'Arxiu i la Biblioteca Episcopals de Vic, dipòsit de la història de la diòcesi», de Rafel Ginebra.

Mans Unides amb el Perú

Campanya de la Llàntia Solidària

La campanya de Nadal de Mans Unides, de la Llàntia Solidària, amb una aportació de 25.000 euros va dedicada a un projecte a Atuncolla (Perú).

El projecte s'orienta a una població amb un alt nivell de pobresa, i vol continuar amb la millora de les disponibilitats de recursos i de productes de les famílies camperoles beneficiàries, a través del desenvolupament de les seves capacitats tècniques i l'enfortiment del propi treball. Tot això ha d'incidir positivament en la millora de la qualitat de vida d'aquestes famílies. La proposta d'aquest projecte prioritza activitats productives viables per als beneficiaris (hortalisses, quinoa, làctics, teixits) i la cura de la salut (cuines ecològiques, pous d'aigua, nutrició, atenció de la salut) posant èmfasi en la població infantil i materna. Els beneficiaris directes són 200 persones. Mans Unides hi col·labora amb construccions, capacitacions, personal i despeses de funcionament, amb una aportació que representa el 87,2% del total.

Un patrimoni musical i popular: les nadales

Redacció

Les nadales són cançons que fan referència als dies de Nadal. Segons Joan Amades, el cançoner nadalenc és un dels més extensos del repertori de cançó popular catalana. Algunes de les melodies més antigues ja són documentades en el segle XV. Probablement l'origen de les nadales es troba en les representacions que els pastors feien antigament als portals de les esglésies durant la nit de Nadal i ens parlen de l'alegria del naixement del fill de Déu, lloen la maternitat de la Verge, l'anunciació de l'àngel als pastors i el camí que fan aquests per anar a veure l'Infant Jesús (segons l'Evangeli de sant Lluç).

Una de les més cantades a casa nostra, el «Fum, fum, fum» va ser recollida per Joaquim Pecanins, que l'havia escoltada —durant els primers anys del segle XX— a l'església de Prats de Lluçanès. D'altra banda, «El cant dels ocells», que originàriament era una nadala, ha acabat convertint-se en una melodia internacionalitzada per Pau Casals.

Les nadales són un gènere que es manté molt viu i sovint n'apareixen de noves gràcies a tota mena d'agrupacions musicals d'estils ben diversos. Se'n canten en concerts corals, en les escoles i en l'àmbit familiar davant el pessebre.

Premis Bravo de Comunicació 2017

El jurat designat per la Comissió Episcopal de Mitjans de Comunicació ha atorgat els Premis «Bravo» als següents comunicadors pel seu servei a la dignitat de l'home, els drets humans i els valors evangèlics:

Especial: Julián del Olmo.

Prensa: Antonio Pampliega.

Ràdio: Pepe Domingo Castaño (COPE).

Televisió: Sergio Martín (TVE).

Internet: Aleteia.

Cine: Pel·lícula «Converso».

Publicitat: Campanya «Con los abuelos somos + familia».

Música: Íñigo Pirfano, pel projecte musical i solidari «A kiss for all the world».

Treball diocesà: la cobertura informativa dels anys jubilaris de Sto. Toribio de Liébana i Caravaca de la Cruz.

Els orígens catòlics del vot femení (I)

Javier Lozano

Enguany s'han complert cent anys d'un fet important que obriria el camí al vot femení i que tenia un catòlic com a protagonista. En 1917 a Itàlia, l'ara servent de Déu, Luigi Sturzo, curiosament un sacerdot, ja escrivia a favor del vot femení quan ningú no ho feia.

Les tesis de Sturzo comptaven amb el suport de la Santa Seu, que mai no va contradir Sturzo i sí que va realitzar gestos que recolzaven la participació de la dona en la vida política. I això no ho diu cap papa o bisbe, sinó una de les mares del feminisme, Simone de Beauvoir.

Aquesta escriptora i filòsofa existen-

cialista, que va ser parella de Jean-Paul Sartre, deia en la seva coneguda obra *El segon sexe*: «Al feminisme revolucionari s'ha afegit un feminisme cristià: Benet XV, en 1919, es va pronunciar a favor del vot a les dones; monsenyor Baudrillart i el pare Sertillanges fan una fervorosa campanya en aquest sentit.»

La crida de Benet XV, en un discurs el 22 d'octubre de 1919 a la Unió de Dones Catòliques Italianes, a la participació política activa dels catòlics, també de les dones, va animar l'organització d'associacions feministes catòliques i va legitimar el recurs al vot femení per part d'aquests sectors.

Luigi Sturzo

El llibre

Imatges del Camerun. Veus del món.

Ramon Bufí i Ester Busquets

Aquest llibre, fet per Ramon Bufí i Ester Busquets, neix de l'experiència d'agermanament d'alguns pobles de Catalunya amb altres del Camerun.

Una experiència promoguda per l'ONG catalana «Agermanament sense fronteres». El contacte freqüent amb el Camerun els ha portat a publicar un àlbum de 50 fotografies d'aquest país africà i 100 pensaments, espigolats en la cultura africana i en la cultura d'arreu del món, per tal de convidar el lector a reflexionar sobre aspectes importants de la vida que, al llarg dels segles, han interessat a la humanitat.

Establint ponts entre les cultures volen convidar el lector a deixar-se impactar per unes imatges, però, alhora, volen ajudar-lo a descobrir el poder, la força, la saviesa que hi ha darrere de tantes veus africanes i d'arreu del món.

Preu: 15 euros.

La caritat, camí i meta de l'Advent

Romà Casanova, bisbe de Vic

Com més s'apropa Nadal els sentiments d'amor i de tendresa van entrant en el nostre cor. De fet, Nadal és la festa de l'amor de Déu. Llegim en l'evangeli de sant Joan aquestes paraules de Jesús: *Déu ha estimat tant el món, que ha donat el seu Fill únic* (3,16). Sense la clau de l'amor no podem entendre ben bé quin és el misteri de Nadal. Per això mateix en el camí de l'Advent se'ns demana de viure la caritat per a poder experimentar amb més plenitud el misteri d'amor que és Nadal. En el concili Vaticà II llegim unes paraules que ens poden ajudar a endinsar-nos en el misteri de les festes que s'acosten: «El Fill de Déu per la seva encarnació s'ha unit d'alguna manera amb cada home» (GS, 22). Certament que el Verb etern de Déu en el misteri de l'Encarnació es va unir amb la humanitat concreta de Jesús de Natzaret; aquella unitat de les dues naturaleses, la humana i la divina, en la unitat de la persona divina, el Fill etern de Déu. Però també és veritat que en l'Encarnació el Fill de Déu, assumint la naturalesa humana, es va unir a tots els homes que compartim la mateixa naturalesa. I no és menys veritat que, per això mateix, com ensenya el Concili Vaticà II, s'ha unit d'alguna manera amb cada home.

Aquesta veritat ens fa entendre i viure amb agraïment que el Fill de Déu s'ha fet germà nostre, germà de tots i cada un de nosaltres. Però, al mateix temps, pren cos en nosaltres la percepció que tota persona, en raó de la germanor en Crist, també es germà nostre. Seguint en aquesta mateix línia, la doctrina paulina del cos de Crist, en què afirmem que tots els qui creiem en Crist formem un sol Cos, el Cos de Crist, del qual Jesús és el cap, també ens porta a la vivència que tots estem units en el mateix cos.

Els sofriments i les alegries dels nostres germans, i de tots els homes, ens pertanyen, també són nostres. Jo no puc, sense negar la meua fe cristiana, pensar que l'altre no em pertany. Més aviat a l'inrevés, tota persona em pertany, perquè en Jesús sé que és el meu germà i, en ell i amb tots els homes, formem el Cos de Crist, cridat a participar en la festa de les Noces eternes. Com puc, doncs, tancar el cor al meu germà en aquest Advent i Nadal? ¿Puc deixar d'aportar dels meus béns, a fi que per a tots sigui Nadal? Puc tancar els ulls i el cor a aquella persona que en aquest Nadal proper serà sola i no podrà compartir l'àpat de Nadal amb ningú? És ben veritat: sense caritat no hi ha Nadal.

